

DNES Vedoucí redakce: Petr Škarda
Regionální obchodní manažer:
Martin Uttner
Inzerce: 516 202 311

Česká 19, Brno
tel.: 516 202 111, redbrn@mfdnes.cz
Předplatné a distribuce: 225 555 522
predplatne@mafra.cz

Brno a jižní Morava

Větrné tápání

Nechtěné panorama Větrné elektrárny jsou sice šetrné k přírodě, lidé v Česku však často nechtějí, aby jim kazily výhled do krajiny. Ilustrační foto: Archiv ČTK

Rozvoj větrné energetiky se zasekl. Zatímco v zahraničí rostou větrníky ve velkém, na jižní Moravě stojí jen pár kusů. Podle ministerstva průmyslu není tato forma výroby energie pro Česko výhodná, ekologické organizace nesouhlasí.

Markéta Dušková
redaktorka MF DNES

JIŽNÍ MORAVA Dělí je jen hranice, ale jako by šlo o jiné planety. Zatímco v Dolním Rakousku rostou větrné elektrárny jak houby po dešti, za hranicemi jde jen o solitéry.

Na svém území už teď mají 729 stozárů větrných elektráren, které umí pokrýt roční spotřebu elektřiny více než milionu rakouských domácností. Zhruba polovina se nachází v oblasti Weinviertel přímo sousedící s Jiho-moravským krajem. Tady člověk napočítá pouhých sedm větrníků. Všechny na Znojensku, pět v Břežanech a po jednom v Bantících a Tulešicích.

„Zatímco v Dolním Rakousku evidentně vítr fouká, je řada našich politiků přesvědčená, že na druhé straně hranice ne. Za oblíbeného vínička bývá označována absence moře, kde vítr fouká více a stabilněji. To však přece nemá ani Rakousko nebo Bavorsko,“ poukazuje expert na obnovitelné zdroje a komunitní energetiku Hnutí Duha Tomáš Jagoš.

I v nižších polohách fouká dostatečně, potvrzuje se Ministerstvo průmyslu si ale za argumentem v počasí stojí. „Možnosti rozvoje větrných elektráren u nás jsou samozřejmě zcela odlišné od členských států, které mají přístup k moři a oceánu, což jsou lokality, které jsou pro rozvoj větrné energetiky ve velkém měřítku ideální, například Německo nebo severské státy,“ říká mluvčí resortu Miluše Trefančová.

Ale i podle analytika obnovitelných zdrojů energie ze společnosti Portiva, brněnské investiční skupiny orientující se právě i na obnovitelné zdroje, jsou na jižní Moravě minimálně stejně dobré větrné podmínky jako v Dolním Rakousku. „Dokladují to i větrné elektrárny postavené ve velmi nízkých nadmořských výškách, jako jsou Bantice nebo Břežany, i okolo 250 metrů nad mořem fungují perfektně. Pokud by se povov-

lily další projekty, které se připravovaly, jižní Morava by mohla být z hlediska větru využívána daleko více,“ míní Jakub Dalecký.

Podle čísel to může působit, že v Rakousku si větrníky staví kdokoliv a kdekoliv, ale není to tak. Například panují poměrně přísná pravidla, která na značné části území výstavbu limitují.

To Česko jasně vymezuje oblastí, kde lze větrné elektrárny stavět, nemá. Postavit větrník se nedá bez

Fakta
Státní podpora?
Rozpáčitě, ale ano

- Limity pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů má Česko **po Maltě nejnižší v Evropě.**
- Český klimaticko-energetický plán s výraznějším rozvojem obnovitelné energetiky nepočítá. Ministerstvo průmyslu ale **větrným elektrárnám obnoví finanční podporu** – vyhlásí do konce roku 2020 investiční dotace. A plánuje je i v období 2021 až 2030.
- Ceny větrné elektřiny se pohybují **kolem 35–40 milionů korun za 1 MW.** Dnes jsou běžné elektrárny o výkonu 3 MW. Vyrobit doveďou ročně množství elektřiny, které pokryje roční spotřebu pro zhruba dva tisíce domácností.

autorizace. Ty se přestaly udělovat zhruba před šesti lety. Tehdy také skončila státní finanční podpora pro nové projekty, které ale bez ní nejsou rentabilní. A tak se větrné elektrárny přestaly stavět.

Výjimkou je skupina již autorizovaných projektů, které získaly nárok na podporu ještě před koncem roku 2013. Lhůta, do kdy musí být postaveny, aby o peníze nepřišly, však končí letos v září. Drtivá většina z nich tak nedopadne, protože kvůli složitým povolovacím procesům a délce výstavby poměrně jednoduchého objektu, jakým je větrná elektrárna, běžně překračuje sedm let.

Nejde jen o počasí, je to i v nechtu lidí

Důležitým aspektem rakouské větrné energetiky je i zapojení místních do projektů. Větrné elektrárny tam vlastní a provozuje řada obcí i jejich občanů. To se za hranicemi příliš neděje. Jedinou tuzemskou společností, která má takovou zkušenost, je právě zmíněná Portiva. Když stavěla elektrárny ve Vítězně a pak v Rozstání, nabídla místním podíly - o akcie tehdy projevívaly zájem stovky lidí.

Běžnější praxí ale je, že lidé větrníky v okolí nechtějí. Nejčastěji se obávají hluku při jejich chodu, ten je však podle odborníků minimální. V případě Chvalovic na Znojem-

sku pak místním vadilo to, že jim větrníky pokazí panoramata. Spor o jejich umístění trval několik let. Vedení obce argumentovalo tím, že každý rok po dvacet let přiteče díky větrníkům do obecní kasy až 150 tisíc korun. Lidé, kteří se spojili i do občanských iniciativ, se ale postavili ostře proti a konalo se dokonce referendum. Po letech vyjednávání a protestů místních investorů úsilí vzdal.

A i mluvčí ministerstva průmyslu zdůrazňuje, že rozvoj větrné energetiky limitují nejen přírodní a geografické podmínky, ale i pohled a postoj místních na stavbu větrníků. Pro srovnání - když rakouská větrná asociace IG Windkraft nedávno zveřejnila výsledky výzkumu veřejného mínění, 86 procent dotázaných obyvatel Dolního Rakouska podpořilo rozvoj větrné energetiky a přeje si intenzivnější výstavbu větrníků. Proč? Líbí se jim, že mají lokální elektrinu a navíc šetrnou k životnímu prostředí.

„Musí to být vláda, která veřejně vyjádří podporu obnovitelným zdrojům, aby nebyly posuzovány jen jako stroje umístěné v krajině, ale jako velmi levný prostředek řešení v boji proti klimatickým změnám,“ uzavírá Dalecký z Portivy. Ministerstvo ale přesto větrníkům znovu vyjde vstříc - od příštího roku jim obnoví finanční podporu.

Vylepšený Brnopas nabízí i dopravu zdarma

BRNO Turistická karta Brnopas má od 1. srpna další vylepšení. Nyní se jeho držitelé v daný den zdarma svezou MHD a karta jim zajistí volný vstup do zahrad vil Stiassni, Löw-Beer, Tugendhat a Jurkovičovy, na věž Staré radnice, do brněnského podzemí, katedrály svatého Petra a Pavla a do Zoo Brno.

„Brnopas zároveň slouží jako praktický výběr toho nejlepšího, co se ve městě dá zažít a vidět. Za dobu jeho fungování se prodalo 2 033 kusů, z toho 784 kusů v roce 2019. V neposlední řadě má stále tu kouzelnou moc dostat vás do vily Tugendhat okamžitě. Pro ostatní návštěvníky je čekací lhůta delší než půl roku, s Brnopasem však zakoupíte vstupenku klidně i na ten samý den,“ uvedl Jan Gerych z brněnského turistického centra.

Turistické informační centrum má pro držitele Brnopasu rezervovány vstupenky do vily s výkladem v českém, anglickém a německém jazyce. Lze je zakoupit nebo rezervovat pouze v informačním centru v Panenské ulici.

Karta s platností na jeden den vyjde dospělého na 290, dítě na 190 korun. (zab)

V Ivančicích připravují Muchovu expozici

IVANČICE V Památníku Alfonse Muchy v jeho rodných Ivančicích na Brněnsku bude stálá expozice. Vznikne při příležitosti 160 let od narození slavného malíře, které se bude slavit v roce 2020.

Radní kraje schválili memorandum o spolupráci s Nadací Mucha a městem Ivančice. „Alfons Mucha je významným spoluvytvářcem secesního stylu a jeho tvorba je významná v celosvětovém měřítku. I když prožil velkou část života v zahraničí, neztratil kontakt s domovem,“ uvedl radní kraje pro kulturu Tomáš Soukal (ČSSD).

Na základě memoranda je Nadace Mucha připravená poskytnout nefinanční pomoc. „Bude spočívat především v bezplatném zajištění kurátorky, která pomůže připravit obsahovou stránku expozice včetně případného zapůjčení děl z majetku rodiny Muchových,“ uvedl krajský mluvčí Jiří Klement. (ČTK)

Studna zavalila muže, hasiči se k tělu dostávají od soboty

VELKÉ PAVLOVICE Šestadvacetiletý muž uvázl v sobotu odpoledne ve studni ve Velkých Pavlovicích na Břečlavsku, která se zhroutila a zavalila ho. I když zpočátku záchranáři připouštěli, že mohl přežít ve vzduchové kapse, šance na jeho záchranu je absolutně nepatrná.

Včera už hasiči mluvili o tom, že hledají jen tělo. Dostat se k němu skrz zborcenou a nestabilní studnu je mimořádně obtížné. Záchranná operace tedy neskončila ani včera.

Náročná vyprošťování

Muž se společně se svým otcem nejprve snažil studnu vyčistit a opravit. Otec u něj však v okamžiku pádu nebyl. „Studnu vypustili a poté tam mladší muž vlezl. Samotné odpuštění zřejmě nějakým způsobem zneštábililo výstuž studny, takže se zemina sesula. Okolnosti

níceméně nadále vyšetřujeme,“ řekl policejní mluvčí Bohumil Malášek.

Studna je asi deset metrů hluboká a má asi jeden a půl metru v průměru. Na místo dorazil i speciální sací bagr, který má vyklizení urychlit. Hasiči ale musejí s tím, jak postupují do hloubky, studnu vyztužovat dřevem. „Je nutné to dělat postupně po metrech,“ doplnil mluvčí hasičů Jan Dvořák.

Naděje, že by mladík uvázl ve vzduchové kapse a přežil, podle něj v podstatě není. „Do nynější doby by mu vzduch došel a neměl by v tomto prostoru šanci přežít,“ uvedl Dvořák. Také podle policejního mluvčího Maláška se naděje, že se muže podaří najít živého, každou minutou snižuje. „Situace je složitá a práce nebezpečná,“ dodal.

Problémem je statika, hasiči pracují tak, aby se studna více nezřít-

la. „Povolali jsme si statika a také báňské jednotky z Libušína a Hodonína, které s tím mají více zkušeností,“ dodal mluvčí Dvořák s tím, že v neděli byla na místě desítky báňských a více než desítky normálních hasičů. „Po debatě se statikem nepředpokládáme, že bychom se dnes k tělu dostali, práce potrvají asi déle. Je totiž potřeba více zabezpečit stavbu,“ doplnil ještě včera Dvořák. Původně se hasiči snažili muže dostat ze studny ručně, do hloubky se spouštěli na laněch a suť vynášeli v kbelících, bylo to však příliš nebezpečné.

Lidé věří v zázrak

„Známe je jen od vidění. Slyšela jsem, že je ještě naděje, že by mladík mohl být živý. Snad se stane zázrak,“ sdělila pro Blesk.cz jedna z obyvatel Pavlovic. (tf, abr, ČTK)

INZERCE

pořádá Nedomysleno & Riff Raff © 2019

MORAVSKÉ HRADY.CZ

letní kulturní festival

9. – 10.8.

Veveří

Hlavní partneri

Hlavní mediální partneri

Hlavní partneri

Kryštof | Rybičky 48 | No Name

Harlej | Jelen | Mirai | Anna K. | Arakain a Lucie Bílá | Trautenberk
Dymytry | MARPO & TroubleGang | Wohnout | Visací zámek

Oficiální partner

Ve spolupráci

předprodej: TICKETSTREAM

www.facebook.com/CESKEHRADY www.ceskehrady.cz

páteční karneval ve 21:00 hodin – každá maska dostane dárek!

HRADY CZ TOUR

12. – 13. 7. Točnick – Zebrač | 19. – 20. 7. Kunětická hora | 26. – 27. 7. Švihov | 02. – 03. 8. Rožmberk nad Vltavou | 09. – 10. 8. Vevří
16. – 17. 8. Hradec nad Moravicí | 23. – 24. 8. Bouzov | 30. – 31. 8. Bezděz

areál otevřen pátek 15:30, sobota 10:00